

Gemeenteraadsverkiezing Achtkarspelen

18 maart 2026

Elke **stem** telt

Informatiebrochure voor deelnemende
politieke partijen

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Registreren van nieuwe politieke partijen	3
1.1 Overzicht van benodigde stukken bij registratie	3
1.2 Bestaande landelijke en plaatselijke politieke partijen	4
1.3 Tijdstip en deadline voor registratie	4
1.4 Waarborgsom bij registratie	5
2. Kandidaatstelling	5
2.1 Voorinlevering kandidaatstelling (vrijwillige controle)	6
2.2 In te leveren stukken op 2 februari 2026	6
Ondertekening en inleveren documenten	6
Wat als er iets ontbreekt?	7
2.3 Ondersteunende Software Verkiezingen (OSV)	7
2.4 Verklaring van instemming	7
2.5 Ondersteuningsverklaringen – voor nieuwe partijen	8
2.6 Waarborgsom kandidaatstelling	9
2.7 Nummering van kandidatenlijsten	9
2.8 Vaststelling tijdens openbare zitting	9
3. Uitslag	10
3.1 Voorlopige uitslag op verkiezingsavond	10
3.2 Definitieve uitslag en zetelverdeling	10
Vaststelling van de uitslag	10
Zetelverdeling over de partijen	10
Verdeling van de restzetels	11
Zetelverdeling binnen de partij (voorkeursstemmen)	11
3.3 Bekendmaking en installatie	12
Bekendmaking door het GSB	12
Vaststelling van de uitslag door het CSB	13
Benoeming en toelating van gekozen kandidaten	13
Onderzoek geloofsbrieven door de gemeenteraad	13
Installatie nieuwe gemeenteraad	13
4. Disclaimer en vragen	14
5. Planning	14

Inleiding

In deze brochure vindt u informatie voor politieke partijen over de voorwaarden om deel te nemen aan de gemeenteraadsverkiezing van 18 maart 2026 in de gemeente Achtkarspelen. U krijgt uitleg over de stappen voor registratie van nieuwe (lokale) partijen, de kandidaatstelling (inclusief voorinlevering, benodigde formulieren, enz.), de uitslagberekening en de planning richting de verkiezingen.

De inhoud is geactualiseerd met de nieuwste wetswijzigingen in de Kieswet en de meest recente data en deadlines volgens de richtlijnen van de Kiesraad en andere officiële bronnen. We hebben gestreefd naar een toegankelijke stijl, zodat zowel bestaande als nieuwe partijen deze brochure goed kunnen gebruiken.

Let op: Ondanks zorgvuldige samenstelling kunnen aan deze brochure geen rechten worden ontleend. Bij vragen of onduidelijkheden kunt u contact opnemen met Team Verkiezingen van de gemeente Achtkarspelen (tel. 14 0511 of via verkiezingen@achtkarspelen.nl).

1. Registreren van nieuwe politieke partijen

Nieuwe politieke groeperingen die willen deelnemen aan de gemeenteraadsverkiezing in Achtkarspelen moeten tijdig een partijnaam (aanduiding) laten registreren bij het Centraal Stembureau (CSB) van de gemeente Achtkarspelen. Bestaande partijen die al geregistreerd zijn (landelijk of lokaal) hoeven zich niet opnieuw te registreren voor deze verkiezing, mits ze eerder een geldige kandidatenlijst hebben ingeleverd. Hieronder staat wat u moet weten over registratie van nieuwe partijen. Kijk voor meer informatie op de website <https://www.kiesraad.nl/verkiezingen/gemeenteraden/partijnamen>.

Registratie van een aanduiding is niet verplicht. Een politieke partij kan er ook voor kiezen om deel te nemen aan de verkiezing met een zogenoemde blanco lijst. In dat geval staat er alleen een nummer bovenaan de kandidatenlijst van de partij op het stembiljet en geen naam.

1.1 Overzicht van benodigde stukken bij registratie

Een politieke partij moet een **vereniging met volledige rechtsbevoegdheid** zijn (een stichting is niet toegestaan). Bij het verzoek tot registratie moeten de volgende stukken worden ingediend:

- **Registratieverzoek** (formulier model G1-1, op te vragen via rijksoverheid.nl of verkiezingen@achtkarspelen.nl). Hierop kan men een nieuwe partijnaam registreren of een naamswijziging aanvragen.
- **Afschrift van de notariële akte met de statuten** van de vereniging.
- **Bewijs van betaling van de waarborgsom** (zie §1.4) ter hoogte van €112,50.

- **Verklaring met gemachtigde(n):** een schriftelijke verklaring van het partijbestuur waarin een gemachtigde en plaatsvervangend gemachtigde worden aangewezen die bevoegd zijn om de kandidatenlijst in te leveren en de geregistreerde partijnaam boven de lijst te plaatsen.

Alle documenten moeten uiterlijk op de gestelde deadline (zie §1.3) zijn ingeleverd bij het CSB. Het CSB controleert of aan alle eisen is voldaan volgens artikel G3 van de Kieswet. Het CSB mag een aanduiding weigeren als deze:

- In strijd is met de openbare orde.
- Te veel lijkt op bestaande aanduidingen.
- Misleidend is.
- Meer dan 35 tekens bevat.
- Gelijk is aan een verboden organisatie.

1.2 Bestaande landelijke en plaatselijke politieke partijen

Geen nieuwe registratie nodig: Landelijke partijen die al een aanduiding geregistreerd hebben voor de Tweede Kamerverkiezing of de Provinciale Statenverkiezing (Fryslân), en lokale partijen die zich bij de vorige gemeenteraadsverkiezing (2022) in Achtkarspelen hebben laten registreren én een geldige kandidatenlijst hebben ingeleverd, hoeven zich niet opnieuw te registreren. In deze gevallen werkt de bestaande registratie automatisch door voor de gemeenteraadsverkiezing (dit heet *doorwerking*).

Registers per niveau: Het register van landelijke partijaanduidingen wordt beheerd door de Kiesraad (voor Tweede Kamer) en voor provinciale partijen door het CSB van de provincie (Provincie Fryslân). Het register van aanduidingen voor de gemeenteraad van Achtkarspelen wordt bijgehouden door het CSB van de gemeente zelf. Als uw partij al in een van deze registers staat, verschijnt die aanduiding ook op het stembiljet voor de gemeenteraadsverkiezing, mits u een geldige kandidatenlijst indient.

Lokale toevoeging aan landelijke naam: Het is niet toegestaan om extra lokale toevoegingen toe te voegen aan een al geregistreerde landelijke partijnaam (bijv. "CDA Achtkarspelen" als variant op "CDA"). Als een lokale afdeling toch de plaatsnaam of een andere toevoeging in de naam wil opnemen, wordt dit beschouwd als een **nieuwe aanduiding** die apart geregistreerd moet worden. In dat geval moet de lokale afdeling een eigen registratieverzoek indienen én bovendien toestemming krijgen van de landelijke partij om de (aangepaste) naam lokaal te gebruiken (door middel van een verklaring van geen bezwaar van het landelijk bestuur).

1.3 Tijdstip en deadline voor registratie

Voor de gemeenteraadsverkiezing van 18 maart 2026 is **22 december 2025** de laatste dag waarop nieuwe politieke partijen een aanduiding kunnen laten registreren. Registratieverzoeken die na deze datum binnenkomen, worden niet meer in behandeling

genomen voor deze verkiezing. Zorg dus dat u ruim op tijd vóór of op 22 december 2025 alle vereiste stukken heeft ingediend.

Praktisch: Het indienen van een registratieverzoek gebeurt bij het CSB van de gemeente. Dit kan persoonlijk aan de balie van Burgerzaken of per e-mail naar verkiezingen@achtkarspelen.nl. Wij raden u aan het verzoek ruim voor de deadline in te dienen, zodat eventuele fouten of ontbrekende stukken nog tijdig kunnen worden hersteld.

1.4 Waarborgsom bij registratie

Voor een registratieverzoek moet een **waarborgsom van €112,50** worden betaald aan de gemeente. Deze waarborgsom dient **uiterlijk op 22 december 2025** (de deadline voor registratie) bijgeschreven op IBAN NL50BNGH0285000101 t.n.v. gemeente Achtkarspelen, onder vermelding van: “*waarborgsom registratie [naam partij]*” zodat de betaling correct wordt verwerkt.

Zodra het bedrag is ontvangen, verstrekt de gemeente een **bewijs van betaling** (model G1-3). Dit betalingsbewijs moet u toevoegen aan het registratieverzoek als onderdeel van de vereiste stukken (zie §1.1).

De waarborgsom van €112,50 wordt teruggestort als de partij bij de verkiezingen een geldige kandidatenlijst inlevert. Dit betekent dat zolang uw partij daadwerkelijk deelneemt aan de verkiezing, u de betaalde €112,50 retour krijgt ongeacht de verkiezingsuitslag. (Let op: deze waarborgsom staat los van de waarborgsom bij kandidaatstelling; die wordt hierna toegelicht.)

2. Kandidaatstelling

Op **maandag 2 februari 2026** vindt de officiële dag van kandidaatstelling plaats. Op deze dag moeten partijen hun kandidatenlijst en alle bijbehorende documenten inleveren bij het CSB van Achtkarspelen, tussen 09.00 en 17.00 uur op het gemeentehuis. De persoon die de lijst indient (de inleveraar) moet bevoegd zijn om dit namens de partij te doen – meestal is dit de gemachtigde of iemand die door de partij schriftelijk is gemachtigd.

Aantal kandidaten en lijstencombinaties

- Een kandidatenlijst mag uit maximaal **50 kandidaten** bestaan (dit geldt voor alle gemeenten, ongeacht het aantal raadszetels).
- **Lijstencombinaties** (lijstverbindingen) zijn sinds 2017 niet meer toegestaan bij gemeenteraadsverkiezingen.
 - Elke partij dingt zelfstandig mee voor de zetelverdeling.

2.1 Voorinlevering kandidaatstelling (vrijwillige controle)

Om de officiële inlevering op 2 februari soepel te laten verlopen, biedt de gemeente de mogelijkheid tot een vrijwillige voorinlevering.

- Maandag 19 januari 2026 (*onder voorbehoud*)
- Tussen 09.00 en 17.00 uur
- Bij Team Verkiezingen, op afspraak via verkiezingen@achtkarspelen.nl

Tijdens deze afspraak controleert het team of de kandidatenlijst en bijbehorende formulieren juist en volledig zijn ingevuld. Zo kunnen eventuele fouten op tijd worden hersteld.

*Let op: de voorinlevering is **niet officieel**. U moet de lijst alsnog op **2 februari 2026** formeel indienen.*

2.2 In te leveren stukken op 2 februari 2026

Op de officiële **dag van kandidaatstelling** moet u de volgende documenten inleveren. Het CSB controleert op 2 februari direct of het dossier compleet is.

- **Kandidatenlijst** (model H1)
- **Instemmingsverklaring per kandidaat** (model H9)
- **Kopie legitimatiebewijs** van nieuwe kandidaten
- **Verklaring voorgenomen vestiging** (voor kandidaten van buiten de gemeente)
- **Machtiging voor plaatsing partijnaam** (model H3-1)
- **20 ondersteuningsverklaringen** (model H4) – alleen verplicht voor nieuwe partijen of partijen zonder zetel
- **Bewijs betaling waarborgsom** van €225 – ook alleen voor nieuwe partijen of partijen zonder zetel, betaling uiterlijk **19 januari 2026**
- **Eventuele verklaring samenvoeging aanduidingen** (model H3-2, indien van toepassing)

Alle modellen zijn via de website van de Kiesraad te downloaden.

<https://www.kiesraad.nl/verkiezingen/gemeenteraden/kandidaatstelling/stukken-kandidaatstelling>

Ondertekening en inleveren documenten

- Alle documenten moeten origineel ondertekend zijn.
- Kopieën of scans worden niet geaccepteerd
- Elektronische handtekeningen zijn niet toegestaan

Wat als er iets ontbreekt?

Als er fouten of ontbrekende documenten worden geconstateerd, krijgt de partij nog twee dagen om dit te herstellen. Dit heet de verzuimprocedure en vindt plaats op:

- **Woensdag 4 februari 2026**
- **Donderdag 5 februari 2026**
(beide dagen tussen 09.00 en 17.00 uur)

Op **vrijdag 6 februari 2026 om 17.00 uur** beslist het CSB in een openbare zitting over de geldigheid van de ingediende lijsten. Daarna volgt eventueel een beroepsmogelijkheid. Zodra alle lijsten definitief zijn vastgesteld, worden ze officieel gepubliceerd.

2.3 Ondersteunende Software Verkiezingen (OSV)

Voor het opstellen van de kandidatenlijst kunnen partijen gebruikmaken van de **OSV-software** van de Kiesraad. Deze software helpt bij het correct invullen van de gegevens en voorkomt veelvoorkomende fouten.

De gemeente Achtkarspelen adviseert dringend om OSV te gebruiken. U kunt hiermee de kandidatenlijst digitaal voorbereiden en afdrukken in het juiste model (H1). Dit versnelt de controle en verwerking op 2 februari 2026.

In aanloop naar de verkiezingen organiseert de gemeente een instructiebijeenkomst voor het gebruik van OSV.

Meer informatie: <https://www.kiesraad.nl/verkiezingen/osv-en-eml>

2.4 Verklaring van instemming

Voor elke kandidaat op de lijst moet een schriftelijke instemmingsverklaring worden ingeleverd. Dit gebeurt met model H9 (volgens de Kieswet).

Hierin verklaart de kandidaat dat hij of zij instemt met plaatsing op de betreffende kandidatenlijst voor de gemeenteraadsverkiezingen van 18 maart 2026.

Deze verklaring is verplicht en voorkomt dat iemand zonder toestemming op een lijst wordt geplaatst.

Wat moet worden ingeleverd?

- De ondertekende instemmingsverklaring (model H9)
- Een kopie van een geldig identiteitsbewijs
In Achtkarspelen geldt dit alleen voor kandidaten die nog géén zitting hebben in de gemeenteraad.

Belangrijke aandachtspunten

- Zonder instemming is een kandidaat ongeldig en wordt van de lijst geschrapt.

- Een eenmaal ondertekende verklaring kan niet worden ingetrokken.
Kandidaten kunnen zich dus niet meer terugtrekken nadat de lijst is ingediend.
- Als een kandidaat tóch niet wil deelnemen, zal hij of zij bij verkiezing formeel afstand moeten doen van de zetel.

2.5 Ondersteuningsverklaringen – voor nieuwe partijen

Partijen die nog niet in de gemeenteraad van Achtkarspelen zitten, moeten bij hun kandidaatstelling minimaal 20 ondersteuningsverklaringen (model H4) inleveren. Een ondersteuningsverklaring is een schriftelijke verklaring van een kiesgerechtigde in Achtkarspelen, waarin staat dat hij of zij de deelname van uw partij aan de verkiezingen ondersteunt. Deze verplichting is bedoeld om te voorkomen dat zeer kleine of onbekende groepen zonder lokale steun deelnemen aan de verkiezingen.

Wie mag een verklaring ondertekenen?

- Elke kiesgerechtigde in Achtkarspelen mag één ondersteuningsverklaring afleggen.
- Ook kandidaten op uw eigen lijst mogen dit doen, mits zij in Achtkarspelen wonen.
- Een persoon mag maar één ondersteuningsverklaring indienen, ongeacht de partij.
- Een eenmaal ondertekende verklaring kan niet worden ingetrokken.

Hoeveel verklaringen zijn er nodig?

Voor Achtkarspelen, met 21 raadszetels, zijn 20 geldige ondersteuningsverklaringen vereist.

Wanneer en hoe kunnen ondersteuners tekenen?

Ondersteuningsverklaringen kunnen worden afgelegd van maandag 19 januari tot en met maandag 2 februari 2026, de dag van kandidaatstelling. Dit gebeurt op het gemeentehuis tijdens de gebruikelijke openingstijden. De kiezer vult het formulier H4 in aan de balie, toont een geldig identiteitsbewijs en ontvangt een officiële stempel van de gemeente op het formulier. U verzamelt als partij alle originele, gestempelde formulieren en levert deze in op 2 februari 2026, tegelijk met de kandidatenlijst.

Praktisch advies

Begin bij voorkeur al in december 2025 met het mobiliseren van uw achterban. Zorg dat voldoende ondersteuners begin januari hun verklaring bij de gemeente afleggen.

Het is verstandig om meer dan 20 verklaringen in te leveren. Soms blijkt een ondertekenaar niet kiesgerechtigd of is er per ongeluk dubbel getekend. Extra verklaringen voorkomen problemen bij de inlevering.

2.6 Waarborgsom kandidaatstelling

Partijen die niet in de gemeenteraad van Achtkarspelen zitten, moeten een waarborgsom van €225 betalen. Dit geldt voor nieuwe partijen en partijen zonder zetel bij de vorige verkiezingen.

Betaling

- Uiterste betaaldatum: maandag 19 januari 2026
- Rekeningnummer: NL50BNGH0285000101
T.n.v. Gemeente Achtkarspelen
Omschrijving: *Waarborgsom kandidaatstelling [naam partij]*

Na betaling ontvangt de partij een bewijs van betaling, dat op 2 februari 2026 moet worden ingeleverd.

Terugbetaling

De waarborgsom wordt terugbetaald als:

- de partij **minstens 75% van de kiesdeler** behaalt;
- of **geen kandidatenlijst** indient.

Bij minder dan 75% vervalt het bedrag aan de gemeente.

Partijen die nu al in de raad zitten, hoeven geen waarborgsom te betalen.

2.7 Nummering van kandidatenlijsten

Na de officiële inlevering van de kandidatenlijsten op maandag 2 februari 2026 bepaalt het CSB het volgnummer van elke geldige lijst.

Dit gebeurt op basis van de regels uit de Kieswet:

- Partijen die bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 al een of meer zetels hadden, krijgen de laagste lijstnummers.
- De volgorde binnen deze groep is gebaseerd op het aantal stemmen dat toen is behaald.
- Partijen die toen geen zetel hadden of nieuw zijn, krijgen daarna een lijstnummer toegekend.
- Als er meerdere volledig nieuwe partijen zijn, wordt de volgorde door loting bepaald.

2.8 Vaststelling tijdens openbare zitting

Op **vrijdag 6 februari 2026 om 17.00 uur** vindt een openbare zitting plaats van het CSB. In deze zitting:

- wordt beoordeeld of alle kandidatenlijsten geldig zijn verklaard;

- worden eventuele herstelde verzuimen beoordeeld;
- krijgen de lijsten hun definitieve volgnummer.

Na deze zitting is voor elke partij duidelijk met welk nummer zij op het stembiljet komt te staan. Deze lijstnummers worden ook gebruikt bij de bekendmaking van de kandidatenlijsten en in andere publicaties.

3. Uitslag

3.1 Voorlopige uitslag op verkiezingsavond

De stemming vindt plaats op **woensdag 18 maart 2026**. Zodra om 21.00 uur de stembussen sluiten, worden de stemmen handmatig geteld op de stembureaus.

Achtkarspelen publiceert later op de avond een voorlopige uitslag per partij. Deze uitslag is gebaseerd op de telling per stembureau. De uitslag wordt naar verwachting **niet vóór 22.30 uur** bekend. Let op: deze uitslag is een indicatie, geen officiële uitslag!

3.2 Definitieve uitslag en zetelverdeling

Vaststelling van de uitslag

De officiële uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen wordt vastgesteld in een **openbare zitting van het Gemeentelijk Stembureau (GSB)**. Deze zitting staat gepland op **donderdag 19 maart 2026 om 10.00 uur**.

Tijdens deze zitting:

- worden de totaalaantallen stemmen per partij vastgesteld;
- en worden de raadszetels verdeeld

Zetelverdeling over de partijen

De verdeling gebeurt in twee stappen:

1. Berekening van de kiesdeler

De kiesdeler is het totaal aantal geldige stemmen, gedeeld door het aantal raadszetels.

Voorbeeld:

- Er zijn 21 zetels in de gemeenteraad van Achtkarspelen.
- Bij een opkomst van 60% op 21.600 kiesgerechtigden zijn er ongeveer 12.960 geldige stemmen.
- De kiesdeler is dan: $12.960 \div 21 = 617$ stemmen per zetel.

2. Toekenning van de volle zetels

Elke partij krijgt zoveel volle zetels als het aantal keren dat zij de kiesdeler heeft behaald.

Voorbeeld (vervolg):

- Partij A: 3.100 stemmen → 5 volle zetels ($5 \times 617 = 3.085$)
- Partij B: 1.200 stemmen → 1 volle zetel
- Partij C: 600 stemmen → 0 zetels (kiesdeler niet gehaald)
- Partij D: 400 stemmen → 0 zetels

Totaal toegekende volle zetels: **6 van de 21**

Er blijven dus **15 restzetels** over.

Verdeling van de restzetels

De resterende zetels worden verdeeld volgens het systeem van het grootste gemiddelde.

Voor elke partij wordt het gemiddelde berekend:

$\text{aantal stemmen} \div (\text{aantal verkregen zetels} + 1)$

De partij met het hoogste gemiddelde krijgt de volgende zetel. Daarna wordt opnieuw berekend.

Nieuwe regels restzetelverdeling vanaf 2026 (voor alle decentrale verkiezingen)

Vanaf 2026 mogen alleen partijen die minstens één volle zetel (de kiesdeler) hebben behaald, meedingen naar restzetels bij gemeenteraadsverkiezingen en andere decentrale verkiezingen. Deze nieuwe regel moet het aantal eenmansfracties verkleinen, de werkdruk verlagen en coalitievorming vergemakkelijken. De wetswijziging geldt al voor de Tweede Kamer en wordt waarschijnlijk per 1 januari 2026 uitgebreid naar gemeenteraden, provinciale staten, waterschappen en eilandraden.

Gevolg:

- Partijen die minder stemmen hebben dan de kiesdeler (zoals Partijen C en D in het voorbeeld) krijgen geen restzetel meer.
- Alleen partijen met ten minste één volle zetel doen mee aan de restzetelverdeling.

Voorbeeld restzetels (vervolg):

- Partij A: 3.100 stemmen / $(5 + 1) = 516,7$
- Partij B: 1.200 stemmen / $(1 + 1) = 600$

De eerste restzetel gaat naar Partij B (hoogste gemiddelde).

Partij B komt dan op 2 zetels. Daarna wordt opnieuw gekeken wie het hoogste gemiddelde heeft voor de volgende restzetel, enzovoort. In het oude systeem had Partij C (600 stemmen) misschien nog een restzetel gekregen. Dat kan vanaf 2026 niet meer.

Zetelverdeling binnen de partij (voorkeursstemmen)

Nadat duidelijk is hoeveel zetels een partij krijgt, wordt bepaald welke kandidaten op de lijst die zetels krijgen.

1. Normale toewijzing

De zetels gaan naar de kandidaten die het hoogst op de lijst staan (bijvoorbeeld #1 t/m #5 als een partij 5 zetels krijgt).

2. Uitzondering: voorkeursstemmen

Een lager geplaatste kandidaat kan tóch een zetel krijgen als hij of zij genoeg voorkeursstemmen heeft. De drempel voor een voorkeurszetel is:

- 25% van de kiesdeler
- In ons voorbeeld: 25% van 617 = ongeveer 154 stemmen

Voorbeeld voorkeursstemmen:

- Partij A heeft 5 zetels behaald.
- Normaal komen kandidaten #1 t/m #5 in de raad.
- Maar kandidaat #14 heeft 550 voorkeurstemmen ontvangen.
→ Dat is ruim boven de drempel van 154 én meer dan bijvoorbeeld kandidaat #5.

Gevolg:

- Kandidaat #14 komt in de raad op basis van voorkeurstemmen.
- Eén van de bovenste kandidaten (#5) valt daardoor af.

Let op:

In Achtkarspelen komt het weinig voor dat iemand op basis van voorkeursstemmen verkozen wordt, maar het is wel belangrijk om rekening mee te houden bij het opstellen van de kandidatenlijst (bijvoorbeeld met lijstduwers). De voorkeursdrempel blijft voor 2026 ongewijzigd: 25% van de kiesdeler. Er zijn discussies over verlaging, maar dat geldt niet voor deze verkiezingen.

3.3 Bekendmaking en installatie

Bij gemeenteraadsverkiezingen zijn er twee belangrijke zittingen waarin de uitslag officieel wordt vastgesteld: één door het **Gemeentelijk Stembureau (GSB)** en één door het **Centraal Stembureau (CSB)**. Hieronder leggen we uit wat het verschil is.

Bekendmaking door het GSB

Op **donderdag 19 maart 2026** houdt het GSB een **openbare zitting**. Tijdens deze zitting wordt de **officiële uitslag** van de verkiezingen vastgesteld. Daarbij wordt per partij en per kandidaat het aantal stemmen bekendgemaakt. Ook wordt duidelijk wie er gekozen zijn.

- De uitslag wordt vastgelegd in een proces-verbaal, dat daarna wordt gepubliceerd en ter inzage gelegd.

- Het GSB kan tijdens deze zitting besluiten tot een (gedeeltelijke) **hertelling**, maar alleen als er duidelijke aanwijzingen zijn dat er fouten zijn gemaakt die de zetelverdeling kunnen beïnvloeden.

Vaststelling van de uitslag door het CSB

Het CSB stelt de verkiezingsuitslag formeel vast in een **openbare zitting**. Deze zitting vindt plaats **zo spoedig mogelijk**, maar **niet vóór donderdag 26 maart 2026**. In deze zitting worden de resultaten van de gemeenten samengevoegd, vastgesteld en bekendgemaakt.

Het verschil tussen GSB en CSB in het kort:

- Het GSB stelt de uitslag vast binnen de gemeente en bepaalt welke kandidaten in de raad komen.
- Het CSB bekrachtigt de uitslag en controleert of alles volgens de regels is verlopen.

Beide zittingen zijn openbaar en toegankelijk voor belangstellenden.

Benoeming en toelating van gekozen kandidaten

Na de vaststelling van de uitslag ontvangen de gekozen kandidaten een brief waarin staat dat zij benoemd zijn. Zij moeten vervolgens **binnen 10 dagen** schriftelijk laten weten of zij de benoeming aannemen. Daarbij moeten zij bewijzen dat zij voldoen aan de voorwaarden om raadslid te worden. Denk hierbij aan een uittreksel uit de Basisregistratie Personen (BRP) of een verklaring over eventuele functies die niet te combineren zijn met het raadslidmaatschap.

Onderzoek geloofsbrieven door de gemeenteraad

Uiterlijk op dinsdag 31 maart 2026 komt de oude gemeenteraad bijeen om de zogeheten geloofsbrieven van de nieuw gekozen raadsleden te onderzoeken. Hierbij wordt gecontroleerd of alle benoemde kandidaten aan de wettelijke eisen voldoen en of er bezwaren zijn.

Installatie nieuwe gemeenteraad

Op **woensdag 1 april 2026** wordt de **nieuwe gemeenteraad geïnstalleerd**. De nieuwe raadsleden leggen dan in een openbare raadsvergadering de eed of belofte af.

Vanaf dat moment eindigt de termijn van de oude raad en begint de zittingsperiode van de nieuwe raad. De nieuwe fracties kunnen dan aan hun werk beginnen.

Er is geen hoger beroep mogelijk tegen de vaststelling van de verkiezingsuitslag. Na de toelating van de raadsleden is de uitslag definitief en onherroepelijk.

4. Disclaimer en vragen

Deze brochure is met zorg samengesteld door Team Verkiezingen van de gemeente Achtkarspelen op basis van de situatie per april 2025. Eventuele latere wijzigingen in wet- en regelgeving of landelijke richtlijnen kunnen van invloed zijn; de gemeente zal partijen daar in dat geval separaat over informeren. Er kunnen geen rechten worden ontleend aan de inhoud van deze brochure.

Heeft u na het lezen van deze brochure nog vragen? Neem dan gerust contact op met Team Verkiezingen via telefoonnummer **14 0511** (gemeente Achtkarspelen) of per e-mail: **verkiezingen@achtkarspelen.nl**. Wij helpen u graag verder zodat uw partij goed voorbereid aan de gemeenteraadsverkiezingen 2026 kan deelnemen.

Veel succes gewenst met de voorbereidingen! Mocht u tussentijds nieuwe informatie nodig hebben, houd dan de officiële kanalen (Kiesraad, gemeente) in de gaten voor updates.

5. Planning

Onderstaand een overzicht van belangrijke data en deadlines in de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezing van maart 2026. Alle data zijn onder voorbehoud van eventuele wijzigingen.

DATUM / DEADLINE	ACTIVITEIT (ACTIEPUNT)
Dinsdag 10 juni 2025	Informatiebijeenkomst politieke partijen
Najaar 2025	Informeel achterban over eventuele kandidaatstelling en start werving kandidaten. Interne selectie van de kandidatenlijst.
Uiterlijk 22 december 2025	Laatste dag om een nieuwe partijnaam te registreren. Aanvraag + €112,50 waarborgsom moeten vóór deze datum binnen zijn.
Begin januari 2026	Gemeente verstrekt OSV-software en formulieren (H1, H4, H9) aan politieke partijen.
Begin januari 2026	Informatiebijeenkomst en OSV-training voor partijen door Team Verkiezingen (uitnodiging volgt).
19 jan 2026 - 2 feb 2026	Kiezers kunnen ondersteuningsverklaringen (model H4) afleggen bij de gemeente.

DATUM / DEADLINE	ACTIVITEIT (ACTIEPUNT)
Maandag 19 januari 2026 <i>(onder voorbehoud)</i>	Voorinlevering kandidatenlijst (vrijwillig). Gemeente controleert stukken op verzoek. Ook laatste dag om €225 waarborgsom voor kandidaatstelling te betalen.
Maandag 2 februari 2026	Dag van de kandidaatstelling. Kandidatenlijst + stukken indienen tussen 09:00 en 17:00 uur op het gemeentehuis.
Dinsdag 3 februari 2026, 16:00 uur	Niet-openbare zitting van het CSB. Ingeleverde lijsten worden onderzocht.
Direct na zitting	Inleveraars worden geïnformeerd over eventuele fouten in hun lijsten.
4 – 5 februari 2026 - 9:00 – 17:00 uur	Periode om fouten in te leveren lijsten te herstellen. Ook kunnen ondersteuningsverklaringen worden afgelegd.
Vrijdag 6 februari 2026, 17:00 uur	Openbare zitting CSB: besluit over geldigheid lijsten en nummering. Bekendmaking welke kandidaten en partijen meedoen.
Februari – maart 2026	Campagneperiode. Gemeente publiceert kandidatenlijsten en steminstructies. Stembureauleden worden benoemd en stemlocaties bekendgemaakt.
Woensdag 18 maart 2026	Dag van de stemming. Stembureaus open van 07.30 – 21.00 uur. Daarna telling op de stembureaus. Voorlopige uitslag per partij 's avonds bekend.
Donderdag 19 maart 2026	Openbare zitting Gemeentelijk Stembureau (GSB): vaststelling definitieve uitslag om 10.00 uur (onder voorbehoud). Bekendmaking zetelverdeling en gekozen kandidaten.
zo spoedig mogelijk maar niet eerder dan donderdag 26 maart 2026	Openbare zitting CSB tot vaststelling van de uitslag.
uiterlijk de dag na de vaststelling van de uitslag	Voorzitter CSB stelt benoemden schriftelijk in kennis van hun benoeming en geeft tegelijk schriftelijk kennis van de benoeming aan de gemeenteraad.

DATUM / DEADLINE	ACTIVITEIT (ACTIEPUNT)
Binnen 10 dagen na kennisgeving benoeming	Benoemde deelt gemeenteraad schriftelijk mee dat deze de benoeming wel of niet aanneemt.
Onverwijld en uiterlijk op dinsdag 31 maart 2026	Gemeenteraad in oude samenstelling onderzoekt geloofsbrieven en besluit over toelating leden
Woensdag 1 april 2026	Installatie nieuwe gemeenteraad. Nieuwe raadsleden worden beëdigd, oude raad treedt af.